

داستان آیندگان

اول مهر ۵۷ – ۱۶ مرداد ۵۸

برای کارگران چاپخانه یادگاران
و خوانندگان و دانشجوهای که هر یک از ۱۶۳ شماره روزنامه حاصل همت و
خواست آنها بود
و نسلی جدید که کنجکاو است بداند چه گذشت.

افزوده‌های توضیحی و ارجاعی با کروشه و حروف کوچک تر [C] [....] مشخص شده است.
همچنین پاراگراف‌های میان دو علامت ک و ه.

لرزه‌ها و ریزشها

امروز صبح شرفیاب شدم. اول مطلبی که بحث شد باز همین مطلب پدرسگ گاردین بود. شاهنشاه فرمودند نمی‌دانم به چه مناسبت این مقاله آخری را این پدرسوخته نوشته است.

از یادداشت‌های اسدالله علم، وزیر دربار

وقتی شنیدم در قصر والاحضرت اشرف تابلوهای روی دیوار را برداشته‌اند و فرشها را لوله کرده‌اند انگار دنیا به سرم خراب شد.

از یادداشت‌های روزانه پرویز راجی

آخرین سفیر رژیم سابق در بریتانیا، ۲۰ شهریور ۵۷

لرزش

پس از سه زلزله سینمارکس آبادان، میدان ژاله و طبس، ماه مهر با پس‌لرزه‌هایی که مدام شدت می‌گرفت آغاز شد. ساعات ممنوعیت رفت و آمد شبانه در تهران کاهش یافت و به جای ۱۱ شب تا ۴/۳۰ صبح، از نیمه شب شروع شد. بحث بر سر لایحه استقلال دانشگاهها که از سوی هوشنگ نهاوندی، وزیر علوم و آموزش عالی، تهیه شده بود ادامه یافت. لایحه‌ای جدید برای قانون مطبوعات هم ارائه کردند که به جایی نرسید و دولت آن را از مجلس پس گرفت.

شنبه اول مهر ۱۳۵۷

صفحه اول

- راهپیمائی بزرگ شیعیان لبنان علیه ناپدیدشدن موسی صدر
- حجت‌الاسلام گلپایگانی در جاده طبس^۱ کشته شد
- لایحه دانشگاهها ایراد بسیار دارد — دانشگاهیان
- سیل کمکها همچنان به سوی طبس سرازیر است
- ملاقات نامنتظر قذافی با ملک حسین
- پیام شاهنشاه به مناسبت آغاز سال تحصیلی [فقط تیترا؛ متن در صفحه آخر]
- آغاز فصل کتاب، درس و ترافیک سنگین
- پاسگاه نیروهای ایرانی در لبنان گلوله باران شد
- شایعه آتش‌سوزی سینما در اهواز به زخمی شدن ۱۵ تماشاگر منجر شد

صفحات دیگر

- تغییرات مهم در تشکیلات وزارت کار و امور اجتماعی
- آینده حزب رستاخیز این هفته مشخص می‌شود
- از مسافرکشی غیرمجاز جلوگیری می‌شود^۲

۱ ماه پیش در آنجا زلزله آمده بود.

۲ از نیمه دهه ۵۰ با ارتقای هرچه بیشتر پیکان در جهت تبدیل به کالای سرمایه‌ای، تاکسیداران، در موقعیتی همانند اعتراضهای امروزی به سرویسهای جدید اینترنتی، سخت معترض بودند که

- سرمقاله - برای یک دادگستری سالم
- فرهنگ - ترجمه نمایشنامه: از میرزا حبیب تا جمالزاده - همایون علی آبادی
- نامه‌ها - «از برنامه ما فقط همین یک نفر ناراضی بود»، مردمسرای رادیو-تلویزیون ملی ایران؛ «بیمار بیمه‌ای مشتری نسبه بر پزشک است»؛ «ناتوانی دادگستری به مجرمان امکان داد بگریزند»؛ «بندر گز شهربانی ندارد»؛ «حق من ضایع شده است»؛ «مردم بوانات فارس از وعده خسته شده‌اند»
- سه مرد به جرم تجاوز در عربستان سعودی گردن زده شدند
- فعالیت جمعیت ایرانی دفاع از حقوق بشر آزاد شد
- در اعلامیه فرمانداری نظامی
- استفاده از مساجد در جهرم با شرایطی آزاد شد

۲ مهر

صفحه اول

- حقوقها تا دوهزار تومان از مالیات معاف می‌شود
- در توزیع لاستیک بیش از ۲۰۰ میلیون تومان سوءاستفاده شد
- انفجار در لوله گاز ایران- شوروی خرابکاری بود
- ارتش ایران به دانش بالاتر احتیاج دارد - شاهنشاه
- حزب رستاخیز از دولت کمک نمی‌گیرد - دکتر سعید
- کتابهای درسی بی‌دلیل گران شد
- لایحه دانشگاهها از وضع موجود یک گام جلوتر است - احسان نراقی
- هزینه یک ماه تغذیه رایگان برای حساب پسران دانش آموزان^۳

صفحات دیگر

- متن کامل لایحه مطبوعات
- سرمقاله - این بخت را از بین نبریم [درباره انتخابات مجلس شورا که قرار بود خرداد ۵۸ برگزار شود]
- حکومت نظامی به معنی پایان آزادسازی نیست - نخست‌وزیر [جعفر شریف امامی]

۳ مهر

صفحه اول

- بی‌توجهی به خواست مردم علت عمده نارضائیهها بود - نخست‌وزیر در مصاحبه با روزنامه آلمانی
- منع عبور و مرور تهران و حومه یک ساعت تقلیل یافت

☞ مسافر سوارکردن اشخاص متفرقه دستبرد به کسب آنهاست. مأموران راهنمایی سرنشینان اتومبیلهای مشکوک به مسافرکشی را پیاده می‌کردند و جداجا از آنها می‌پرسیدند با راننده چه نسبتی دارند. مضمون مسافرکش‌هایی که به هرکس سوار می‌کردند مثلاً یاد می‌دادند 'اسم من حسن حسینی، ما هر دو اهل اراک و پسرخاله‌ایم' می‌تواند مبنای سناریوهای بامزه‌ای شود گرچه ساختن فیلم درباره خیابانهای بسیار متفاوت دهه‌های پیش ناممکن است و پیکان بازسازی شده کمیاب تر و گرانقیمت تر از آنکه مسافرکشی دارند. دارنده‌اش برای تماشاگر باورپذیر باشد.

۳ با جهش درآمد نفت، در دبستانها صبح کیک، بیسکویت یا موز می‌دادند. در دهه ۳۰ هم ساعت ۱۰ شیر اهدایی مؤسسات آمریکایی داده بودند اما این یکی اسباب حرف بسیار شد که بریزوبیاشی نمایی است و بودجه‌های کلان کجا، کیک پنج‌ریالی کجا. سرانجام تصمیم گرفتند با بچه‌ها خشکه حساب کنند. در آشوب و اغتشاش ماه بعد کلاً فراموش شد.

- ۴ میلیون نفر مشمول کاهش مالیات حقوق می‌شوند
- مدیر شبکهٔ دوم رادیو-تلویزیون استعفا داد
- محدودهٔ ۵ ساله و ۲۵ سالهٔ تهران برداشته می‌شود^۴
خانه‌سازی در تهران آزاد می‌شود
- تصمیمهای تازه دربارهٔ اعزام دانشجویان به خارج
- مردم می‌توانند تلفنی فاسدان را به دیوان کیفر معرفی کنند
- متهمان به سوءاستفاده‌ای که به خارج فرار کرده‌اند توسط وزارت خارجه بازگردانده می‌شوند
- گزارش — «کلاه مخملی همراه یک نسل نابود می‌شود!»
- سرمقاله — «فرصتی برای گفت‌و شنود»

۴ مهر

صفحهٔ اول

- حزب رستاخیز ماندنی شد
- چندین حزب تازه از درون رستاخیز به وجود می‌آید^۵
- قذافی به زندانی‌کردن امام موسی صدر متهم شد
- منع عبور و مرور در اهواز و اصفهان یک ساعت تقلیل یافت

صفحات دیگر

- نامهٔ دکتر سنجابی به حضرت آیت‌الله‌العظمی شریعتمداری
- گزارش — «جشنواره‌ها تعطیل شد اتفاقی هم نیفتاد: فعالیتهای فیلمسازی اکنون چند ماه است به کلی در کشور تعطیل شده و تقریباً همهٔ دست‌درکاران سینمای ایران بیکار شده‌اند»

- سرمقاله — «ضرورت بحثی دوباره دربارهٔ باورهایمان»
- موز را از تایلند آوردند، به نام آمریکائی فروختند
- مرتضی مشفق کاظمی، نویسندهٔ تهران مخوف، در ۷۵ سالگی درگذشت

۵ مهر

صفحهٔ اول

- خاندان سلطنت از اعمال نفوذ و شرکت در معاملات دولتی منع شدند
- محدودهٔ تهران ۲۵۰ کیلومتر مربع افزایش یافت
- خانهٔ حضرت آیت‌الله‌العظمی خمینی [در نجف] همچنان زیر نظر است
- علیقلی اردلان وزیر دربار شاهنشاهی شد
- اشتباه کارشناسان خارجی سبب شد
- خاموشی وسیع دیشب در تهران
- امام موسی صدر سالم است

صفحات دیگر

- سازمان کارگران به حزبی که حافظ منافع کارگران باشد می‌پیوندد
- حسین قربانی نسب
- گزارش — «امسال در نمایشگاه [بین‌المللی تهران] خبری نیست»

۴ در اصل: از بین می‌رود

۵ در اصل: می‌آیند

- سرمقاله — «رستاخیز و پس از آن»
- هیات علمی دانشگاه تهران لایحه استقلال دانشگاهها را رد کرد
- فردوسی، سپید و سیاه، امید ایران، تهران مصور، دنیا انتشار خود را از سر می‌گیرند
- بازار سیاه میوه چگونه به وجود آمد
- حمل اسلحه [حتی] با پروانه در مشهد ممنوع شد

پنجشنبه ۶ مهر تعطیل رسمی

شنبه ۸ مهر

صفحه اول

- دعوت به اعتصاب عمومی و اعلامیه فرمانداری نظامی
- اعتراض شدید جبهه ملی به دولت عراق به علت محدودیتهای آیت الله خمینی
- پاپ خندان درگذشت

صفحات دیگر

- لایحه دعوت به کار قضات بازنشسته و مستعفی آماده شد
- اعلامیه گروه استادان مبارز طرفدار جبهه ملی ایران
- گزارش — «آن کلیدها که مک لوهان می‌گوید چگونه می‌چرخیدند؟»، «رادیو-تلویزیون با قطبی، رادیو-تلویزیون بی‌قطبی»
- سرمقاله — «گردشی دور افق خاورمیانه»
- آزادی مطبوعات تابع مقررات است — محمدرضا عاملی وزیر اطلاعات و جهانگردی

۹ مهر

صفحه اول

- متن کامل طرح لایحه اجتماعات و تظاهرات
- محدودیت آیت الله خمینی صحت ندارد
- رسیدگی به پرونده‌های وزارت بهداری آغاز شد
- لایحه مطبوعات مغایر با قانون اساسی است — سندیکای نویسندگان و خبرنگاران مطبوعات

- لایحه استقلال دانشگاهها نارساست — سازمان ملی دانشگاهیان
- اسامی ۲۳۷ زندانی آزاد شده

صفحات دیگر

- سازمان انرژی اتمی به وزارت نیرو سپرده شد
- گزارش — «کمبود کتاب درسی: یک قصه تکراری»
- سرمقاله — «نزدیکی هرچه بیشتر افغانستان به شوروی»
- کارهای شهرداری مسجد سلیمان برای مردم معما شده است
- ۹۰ درخواست برای تأسیس حزب

۱۰ مهر

صفحه اول

- به‌عنوان اعتراض به لایحه تأمین آزادی اجتماعات

- ۵۰ نماینده فریاد زنان مجلس را ترک کردند
- تشنج دیروز مجلس در ۲۰ سال اخیر سابقه نداشت
- نمایندگان از رئیس دولت خواستند پوزش بخواهد
- در جلسه علنی مجلس از دولت سؤال شد:
- برای تعقیب ارتشبد نصیری چه کرده‌اید؟
- همه مخالفان می‌توانند به ایران برگردند - اعلامیه دولت
- گروه اقلیت در مجلس از دولت سؤال کرد:
- دولت با متجاوزان به بیت‌المال چه کرده است؟
- منصور یاسینی به تخلف از نظام صنفی متهم است
- سلب مصونیت از یک نماینده شورا
- کاهش تقاضای قیمت بنزین در مجلس شورای ملی
- دولت درباره آتش‌سوزی آبادان چه کرده است؟
- - غلامحسین دانشی نماینده آبادان
- آخرین دبیرکل حزب رستاخیز استعفا داد
- تقاضای مستقل شدن شهر هری و شمیران - قبلاً ضمیمه تهران شده بود

صفحات دیگر

- ۴ هزار شکایت و اعلام جرم به دادسرای دیوان کیفری تسلیم شد
- رئیس کلانتری ۶ مشهد ترور شد
- تدریس قانون اساسی در مدارس سراسر کشور
- مدارک تازه‌ای از سوءاستفاده‌های [رحیم‌علی] خرم جمع‌آوری شد
- گزارش - «دانشگاه‌های آمریکا رویاروی هجوم دانشجویان ایرانی»

۱۱ مهر

صفحه اول

- نمایندگان همه دانشگاه‌های کشور در تهران اجتماع می‌کنند
- از دانشجویان مشروط رفع محرومیت شد
- تلویزیون از ماکروویو شرکت نفت استفاده می‌کند
- احزاب سابق فعالیت دوباره را آغاز می‌کنند
- قذافی: ملک حسین رهبر همه فلسطینی‌هاست
- «تک ماده‌ای‌ها» مردود نمی‌شوند - تسهیلات تازه برای دانش‌آموزان

صفحات دیگر

- در تظاهرات ۷ شهر ۳۸ تن کشته و مجروح شدند
- پرونده‌های تازه‌ای از سوءاستفاده در سازمانهای دولتی در دست بررسی است
- گزارش - «مهار تازه‌ای بر اصل آزادی بیان»، جهانبخش نوراتی
- اتحاد نامقدس میان شیشه، موز و زمین
- سرنوشت ریاست مجلس امروز روشن می‌شود
- پرونده فوتبال جام تخت جمشید - تا اطلاع ثانوی - بسته شد
- در ایران ستاره‌شدن یعنی پایمال کردن حق دیگران - گفتگو با علی رهبر آهنگساز و رهبر ارکستر

۱۲ مهر

صفحه اول

- تصمیمهای مهم برای افزایش درآمد و رفاه کارمندان دولت
- زمینهای شهری دیگر تصرف نمی‌شود
- درخواست کارکنان بانک ملی، بیمه، صنعت نفت و مخابرات قبول شد
- مخالفت با لایحه استقلال دانشگاهها ادامه دارد

صفحات دیگر

- وکیل یکی از دانشجویان متهم به تظاهرات و اخلال:
- اخلالگر کسی است که نظم قانون اساسی را بر هم می‌زند
- مزایای شغلی کارکنان مخابرات افزایش می‌یابد
- تظاهرات شهرستانها دیروز هم ادامه داشت
- گزارش - کاهش بهای آب به نفع کم‌درآمدها چه شد؟
- نامه‌ها - «پیکان را جریمه می‌کنند بنز را جریمه نمی‌کنند»، امضا محفوظ؛ «تکذیب همکاری با مجله فردوسی»، جمشید ارجمند
- افزایش حقوق و مزایای کارکنان شرکت بیمه ایران

۱۳ مهر

صفحه اول

- امام موسی صدر را ربوده‌اند
- کارتون کامبیز درم‌بخش: مردی با چمدان و جیبهایی انباشته از پول در حالی که با لبخند می‌خواند «ای ایران ای مرز پرگهر» از نقشه کشور بیرون می‌رود^۶
- نخست وزیر: کی گفت خبر اعتصاب را ننویسید؟
- اعتصاب و تظاهرات در چند شهر ایران
- زنان دیپلمه مشمول معاف شدند
- کانون وکلا خواستار آزادی زندانیان سیاسی شد
- لایحه استقلال دانشگاهها جوابگوی نیازهای امروز نیست - صدیق‌اعلم رئیس کمیسیون فرهنگی سنا
- سازمان ملی دانشگاهیان اعلام موجودیت کرد

صفحات دیگر

- ۱۸ تن از دانشجویان دانشگاه علم و صنعت که متهم به شرکت در تظاهرات بودند تبرئه شدند
- کارگران خارجی بدون پروانه کار اخراج می‌شوند
- کاهش شدید در تولید محصولات کشاورزی
- گزارش - «کسی به مسیر اختصاصی اتوبوسها اعتنا نمی‌کند»
- لیست افرادی که از معافیت مالیاتی استفاده کرده‌اند تهیه می‌شود
- ستون آشکار و پنهان - «کامپیوترهای گرانقیمتی که وزارت بهداری به شرکت دیتا جنرال سفارش داده است به گمرک ایران رسیده اما به سبب تغییر سیاستها ترخیص نشده مانده»؛ «تأخیر هواپیماهای هم‌ا که به طور متوسط ۴۵ دقیقه بود به ۱۲ دقیقه کاهش یافته

است. علت کاسته شدن از تأخیرها دستور اکیدی است که هواپیماها نباید به هیچ عنوان برای هیچ مقامی در هر سطحی در انتظار نگه داشته شوند.»

شنبه ۱۵ مهر

صفحه اول

- شاهنشاه در سخنرانی افتتاح دو مجلس:
- قانون اساسی حقوق مقام سلطنت و قوای سه گانه را معین می کند
- آیت الله خمینی به فرانسه رفتند
- ارتشبد نصیری از سفارت ایران در پاکستان برکنار شد
- رانندگان تاکسی در تهران اعلام اعتصاب کردند
- هشدار فرمانداری نظامی تهران
- به مسئولیت قانونی خود عمل می کنم — ارتشبد اویسی
- دکتر سعید رئیس مجلس شد
- دولت از ایجاد دو نیروگاه اتمی مرکز و اصفهان منصرف شد
- دولت باید لایحه استقلال دانشگاهها را پس بگیرد
- کمیسیون شاهنشاهی دیگر وجود ندارد
- تهران یک استان مستقل می شود

صفحات دیگر

- موج اعتصابات در تهران و شهرستانها
- گزارش — «خروج از کشور: پایان یا آغاز سرگردانی؟»
- در صفحه شش کادر کارتون همیشگی کامبیز درم بخش سفید است و فقط این شرح سفید دیده می شود: «اعتصاب و کم کاریها ادامه دارد»^۷
- اداره نگارش جزو وزارت اطلاعات و جهانگردی نمی شود^۸
- «انتشارات خوارزمی حقی بر روشنفکران جلال آل احمد ندارد»، شمس آل احمد
- ستون آشکار و پنهان — اجاره کنکور در بست پاریس-کیش

۱۶ مهر

صفحه اول

- تشکیل کلاسهای دانشگاهها به تعویق افتاد
- وزارت دارائی منابع درآمد هژبر یزدانی را شناسائی کرد
- مذاکرات محرمانه آیت الله خمینی در پاریس
- اختیارات استخدامی برای دانشگاه تهران
- نمایندگان که شغل دولتی دارند باید استعفا دهند
- پزشکان و کارکنان چند بیمارستان دیروز اعتصاب کردند
- مذاکرات درباره استقلال دانشگاهها شکست خورد

صفحات دیگر

- گزارش — «چیزی میان مجردها گم شده: ارتباط عاطفی»

^۷ خود طراح امروز می گوید این اقدامی در پاسخ به فشارهای سانسور بود. این احتمال هم وجود دارد که طرح را پس از صفحه بندی و پیش از شروع چاپ در آورده باشند.

^۸ اداره نگارش کتابخانه ملی به کتابها شماره ای می داد که در حکم مجوز بود.

بخشی از سرمقاله، «هنوز فرصت باقی است»:

فاش بگوئیم: ایران که در گذشته نه چندان دور به‌عنوان «لنگر ثبات» در منطقه آشوب‌زده بی ثبات خوانده می‌شد امروز به جایی رسیده است که پاره‌ای ناظران از آن، در کنار لبنان، چون کشوری یاد می‌کنند که ثبات آن دست‌کم موضوعی قابل بحث است... شرایط ما عادی نیست... واقع‌بینانه این است که بگوئیم خیلی چیزها از دست رفته، لیکن برای بازگرداندن آنچه که اساسی است هنوز فرصت باقی است. هنوز!

طبقه‌بندی دارو چرا مردم را ناراضی کرد

نامه - «بانکها شیوه نادرستی پیش گرفته‌اند»،^۹ محمد رفیع‌فر

۱۷ مهر

صفحه اول

چند وزیر از کابینه می‌روند

یک کشور مسلمان به آیت‌الله خمینی پناهندگی سیاسی می‌دهد

محمد درخشش بازداشت شد

دانشگاه آذربادگان تعطیل شد

در برخورد تظاهرکنندگان و ماموران شمار بزرگی^{۱۰} مجروح شدند

سرمقاله - جابجایی فوری برخی اولویتها

اولین نشریه جبهه ملی انتشار یافت

اعتصاب و کم‌کاری به صنایع و معادن نیز سرایت کرد

۱۸ مهر

صفحه اول

دولت خواستهای چند وزارتخانه را پذیرفت

کابینه ترمیم شد

اردشیر زاهدی به تهران آمد^{۱۱}

مذاکره نمایندگان رئیس‌جمهوری فرانسه با آیت‌الله خمینی

وزیر بازرگانی نتوانست کارمندان اعتصابی را متقاعد کند

در کمیته حمایت از مصرف‌کننده عنوان شد:

خرید شیر و کره مشروط به خرید نان ماشینی «کوروش» شده است

اعتراض کارکنان صنایع مس علیه اعتصاب کادر بیمارستانی

روزنامه‌نگاران خواستار لغو قانون فعلی مطبوعات شدند

صفحات دیگر

تظاهرات در چند نقطه کشور به خشونت کشید

رهبر جبهه ملی ایران در کنگره سوسیالیستها [ی فرانسه] شرکت می‌کند

موج اعتصاب و اعتراض در شهرهای گیلان

مدیر شبکه اول رادیو-تلویزیون استعفا داد

مزایای تازه برای کارکنان اداری و فنی پُست

۹ در اصل: شیوه نادرستی را پیش کشیده‌اند

۱۰ در اصل: گروه زیادی

۱۱ سفیر ایران در واشنگتن بود.

- شاخص گروه مسکن در سال پیش ۳۷/۸ درصد بالا رفت
- گزارش - مرکز ادبیات معاصر در خانه بزرگمرد ادبیات ایران
- خانه قدیمی صادق هدایت را نوسازی می‌کنند
- سرمقاله - حق قانونی اعتصاب‌کنندگان
- برخی مسئولان ناآگاه اصفهان ناراضی تراشی می‌کنند
- سهام بانک اعتبارات صنعتی بدون خریدار ماند
- شادروان آل‌احمد با خوارزمی قرارداد بسته است
- پاسخ انتشارات خوارزمی به شمس آل‌احمد
- جای آتابای در فدراسیون فوتبال همیشه خالی خواهد ماند - خسروانی
- اعتصاب، فعالیت سازمانهای دیگر دولتی را هم فلج کرد

۱۹ مهر

صفحه اول

- بازرسی دیوان کیفر از سازمانهای دولتی امروز آغاز می‌شود
- دانشجویان دانشگاهها اتحادیه تشکیل می‌دهند
- ایران از ساختن نیروگاه هسته‌ای منصرف نشده - سخنگوی شرکت آلمانی
- دولت زمینهای متصرفی مردم را پس می‌دهد
- جامعه معلمان رسمیت می‌یابد
- شرح عکس رادیویی آسوشیتدپرس در صفحه اول با این شرح: «یک شعبه بانک ملی ایران در بابل که در جریان تظاهرات دیروز مردم این شهر به آتش کشیده شد»
- مردان مسلح به کنسولگری عراق در خرمشهر حمله کردند

صفحات دیگر

- برخورد شدید مأموران با تظاهرکنندگان در ساری
- ساختمان حزب رستاخیز ری را به فرمانداری بدهید - نماینده مجلس
- آگهی در صفحه ۳ - «مژده مژده. بهرام و نرگس از امشب در رستوران سرداب»
- گزارش - دریچه‌های اتاق [صادق] هدایت به دنیای بیرون
- سرمقاله - تهران چرا باید استان شود؟
- مدیران استان اصفهان عامل نارضائی هستند
- اعتصاب در بعضی از سازمانها هنوز ادامه دارد
- کارتون کامبیز درم‌بخش: ازدحام در برابر ناوایی با نوشته‌ای بالای سر در آن: "نان به نرخ روز"

کتاب نخستین ریزش

در دوره‌های آیندگان جای شماره‌های پنجشنبه ۲۰ و شنبه ۲۲ مهر خالی است. عصر سه‌شنبه ۱۸ مهر، فرمانداری نظامی تهران یکی از اعضای هیئت تحریریه روزنامه را به ستاد خود احضار کرد و پس از پرسشهایی درباره سایر اعضا، دستور داد خبرهای مربوط به تظاهرات سیاسی و اوضاع مملکت مستقیماً از آن ستاد دریافت شود. فردای آن روز، فرمانداری نظامی در هریک از روزنامه‌های کیهان و اطلاعات یک افسر ارشد مستقر کرد. هیئتهای تحریریه قلمها را زمین گذاشتند و گرچه افسران ناظر/ممیز نتوانستند در فضای پراعتراض سالنهای تحریریه بمانند، عصر چهارشنبه، پنجشنبه و شنبه هیچ یک منتشر نشد. کارگران

چاپخانه‌های روزنامه‌ها اعلام کردند فقط مطالبی را چاپ خواهند کرد که به تأیید اعضای تحریریه رسیده باشد.

با تغییری در صفحه‌بندی روزنامه، در دو مستطیل مشهور به 'گوشواره' در گوشه‌های راست و چپ بالای صفحه اول، دو طرف نام روزنامه، رفته‌رفته تیترا خبر جای آگهی را گرفت.

۲۳ مهر

صفحه اول

- اعتصاب مطبوعات با تضمین آزادی پایان یافت
- عصر دخالت دولتها در تعیین خط‌مشی روزنامه‌ها سپری شد
- نویسندگان مطبوعات پس از ۷۲ سال قلم را زمین گذاشتند
- حمایت گسترده از اعتصاب مطبوعات
- شاهنشاه در شرفیابی وزیر دادگستری و نمایندگان خانه‌های انصاف و شوراهای داوری:
- آستان قدس رضوی یک مجتمع بزرگ اسلامی است
- نخست وزیر: من هستم، خواهم ماند، محکوم هستم که بمانم
- بیانیه پایان اعتصاب مطبوعات
- قطعنامه مشترک نویسندگان و کارکنان اداری و کارگران فنی روزنامه‌های آیندگان، اطلاعات و کیهان
- اطلاعیه اعضای تحریریه روزنامه آیندگان؛ اطلاعیه اعضای تحریریه روزنامه اطلاعات؛ خواسته‌های کارکنان کیهان از دولت
- احمد بنی‌احمد نماینده مردم تبریز:
- قرارداد نیروگاه هسته‌ای با فرانسه باید لغو شود
- شورای دانشگاه آریامهر خواستار لغو حکومت نظامی شد
- همه نشریه‌های تعطیل‌شده انتشار می‌یابند
- توفیق منتشر می‌شود

صفحات دیگر

- مردم از اعتصاب مطبوعات می‌گویند
- اعتصاب کارکنان چند سازمان دولتی پایان یافت
- اعتصاب در سازمانهای دولتی آذربایجان غربی ادامه دارد
- آتش‌سوزی عظیم در بازار تبریز
- بیماری حضرت آیت‌الله خمینی
- راهپیمایی اعتراض‌آمیز دانشجویان ایرانی در نبراسکا

۲۴ مهر

صفحه اول

- شایعه تغییر دولت فروکش کرد
- بی‌بی‌سی: نخست وزیر با قطع کامل سانسور اختیارات خود را تثبیت کرد
- استعفای نه‌آوندی [از وزارت علوم] قطعی است؟
- نظر دولت درباره عزای عمومی امروز
- اعلامیه آیات عظام درباره عزای عمومی

- آیت‌الله خمینی از حکومت فرانسه ناخشنودند
- زندانیان سیاسی زندان قصر اعتصاب غذا کردند
- پشتیبانی از روش مطبوعات همچنان ادامه دارد
- میلیاردها خسارت دولت بخاطر اعتصاب ادارات دارائی
- اعتصاب کارکنان پست هنوز ادامه دارد

صفحات دیگر

- تظاهرات و تیراندازی در مشهد
- «مادر» ماکسیم گورکی در درود توقیف شد
- گزارش - ظاهر سازی در شهر به جای فضا سازی
- فرهنگ - گفتگو با حسین منزوی شاعر معاصر
- سرمقاله - فرصتی یگانه برای مطبوعات
- زادروز شهبانو
- اعلام جرم علیه سوء استفاده کنندگان جزیره کیش
- اعتصاب کارکنان دخانیات بطور موقت پایان یافت
- مرگ هانری کُرَبِن^{۱۲}

۲۵ مهر

صفحه اول

- اعتصاب بی سابقه در سراسر کشور^{۱۳}
- در چهلمین روز ۱۷ شهریور در تظاهرات دیروز چند تن کشته و دهها تن مجروح شدند
- انفجار بمب در اصفهان ۸ آمریکایی را مجروح کرد
- استادان دانشگاه خواستار تأمین آزادی بیان آیت‌الله خمینی شدند
- سوء استفاده‌های کلان در انبارهای عمومی ایران
- زندانیانی که در چهارچوب قانون اساسی فعالیت داشته‌اند آزاد می‌شوند
- کابینه برای دومین بار ترمیم می‌شود
- بنی‌احمد تهدید به استیضاح کرد
- رسیدگی به اعلام جرم علیه مسئولان کیش آغاز می‌شود

صفحات دیگر

- کارکنان پروژه مخابراتی اعتصاب غذا می‌کنند
- چهلمین روز حادثه میدان ژاله تهران را به تعطیل کشاند
- روحانیون در شهرستانها مردم را به آرامش دعوت می‌کردند
- در کرمان گروهی چوبدست به مردم حمله کردند
- زندانیان سیاسی تبریز اعتصاب غذا کردند
- گزارش - فقط در ۴۴ درصد زمینهای قابل کشت زراعت می‌شود
- سرمقاله - گسترش آزادیها
- در پی اعتصاب کارکنان سازمان ثبت اسناد و املاک

۱۲ در اصل: کوربن

۱۳ و وفور بی سابقه عکس در روزنامه. چهار عکس در صفحه اول، دو تا از جمعیت در بهشت زهرا، یکی از نفربر زرهی و سربازان در جیب، یکی از امتداد خیابان شاه (جمهوری کنونی) که تقریباً خالی از ترافیک است و یکی در صفحه ۳ از معمومی در حال سخنرانی در بهشت زهرا.

نقل و انتقال املاک متوقف شد

□ کلاسهای دانشگاه تهران به تعویق افتاد

۲۶ مهر

صفحه اول

□ ۴ امتیاز مهم برای همه کارمندان دولت

□ بیش از ۱۰۰۰ زندانی سیاسی آزاد شدند

□ وزارت علوم مغایر استقلال دانشگاههاست — احسان نراقی

□ ۹ دانشجوی ایرانی در هلند محکوم شدند

□ خواست معلمان حقوق نیست [همراه با یک عکس و این شرح:] «شادروان دکتر خانعلی که

تظاهرات بزرگ معلمان در سال ۱۳۴۰ شهید شد.»^{۱۴}

□ چرا خشونت و خونریزی ادامه دارد؟

دولت در ۹ مورد استیضاح شد: چرا مصونیت مراجع دینی حفظ نمی‌شود؟ علت تبعید

آیت‌الله‌العظمی خمینی چیست؟ چرا دولت بر تثبیت قیمت نفت پای می‌فشارد؟^{۱۵} چرا علت

ترور سرهنگ زمانی‌پور پنهان ماند؟^{۱۶} چرا اعضای دولتهای خطاکار در دولت حاضر هستند؟

□ مجلس حاضر را برگزیده ملت نمی‌دانم — سنجابی^{۱۷}

□ «فراکسیون آزاد» در مجلس شورا تشکیل شد

□ کارمندان سازمانهای تعاون وزیر کشاورزی را تهدید کردند

□ شرایط کارآموزان انرژی اتمی برای رفتن به کلاسها

صفحات دیگر

□ اعتصاب همچنان در سازمانها ادامه دارد

□ فرمانداری نظامی جهرم به خانواده‌ها هشدار داد:

بعضی کودکان در جهرم مواد منفجره پرتاب می‌کنند

□ ارتشبد نصیری به تهران برگشت

□ در یک جلسه خصوصی شورا یکشنبه آینده

نخست وزیر مسائل پشت پرده را برای نمایندگان تشریح می‌کند

□ سرمقاله — در کجای گستره قانون اساسی؟

□ کارتون کامبیز درم‌بخش در صفحه ۳: کودکی با شیشه شیر در دهان به رادیویی گوش

می‌کند. روی امواجی که از آن بیرون می‌آید نوشته شده B.B.C

□ ۲۵ سؤال از دولت شریف امامی

□ اعتراض باقر مؤمنی به سانسور کتاب

□ آگهی در صفحه ۳ — «سیستم‌های کامپیوتری الیوتی، تنها راه استفاده از کامپیوتر با

هزینه کمتر»

^{۱۴} در اصل: ۱۳۴۱. روز واقعه، ۱۲ اردیبهشت، از سوی مخالفان حکومت روز معلم نام گرفت و با قتل مرتضی مطهری در سال ۵۸ درست در همان روز، استمرار یافت.

^{۱۵} بهای جهانی نفت خام، پس از جهش سه سال پیش به بالای ۱۲ دلار برای هر بشکه، با رکود سنگین در غرب به پنج دلار سقوط کرده بود.

^{۱۶} پس از اعلام حکومت نظامی در شهریور ۵۷، سرهنگ زمانی‌پور رئیس شهربانی مشهد که گمان می‌رفت دستور آزار جسمانی (و می‌گفتند تجاوز) به بازداشت‌شدگان در تظاهرات در کامیونهای نفربر شهربانی کنار خیابان داده است ترور شد. در پی این واقعه، فرمانداری نظامی مشهد حمل سلاح را، حتی با پروانه، ممنوع اعلام کرد.

^{۱۷} ظهور دوباره این نام در صفحه اول پس از دو دهه.

۲۷ مهر

صفحه اول

- اعلام همبستگی دیگر گروهها با خواستهای سیاسی فرهنگیان
- فرهنگیان خواهان آزادی سیاسی و لغو حکومت نظامی هستند
- کنفدراسیون جهانی سازمانهای معلمان خواستار آزادی درخشش شد
- اطلاعیه جامعه داروسازان آبادان و خرمشهر
- راه ما راه مصدق است - سنجابی
- اسامی ۱۸۲ زندانی آزاد شده
- ناشران کتاب در تهران خواستار شدند
- سانسور کتاب را لغو کنید
- مدیرکل فرهنگ و هنر تهران برکنار شد
- فراکسیون اکثریت مجلس با نام «وحدت ملی» پا گرفت
- بیانیه اعضای هیئت علمی دانشگاه ملی
- رئیس دانشگاه را باید اعضای عیثت علمی برگزینند
- خواستهای کارآموزان انرژی اتمی پذیرفته شد

صفحات دیگر

- اعتراض نهضت رادیکال ایران به بازداشت‌های غیرقانونی
- دخالت‌های بی‌مورد مدیریت دانشگاهها را مختل کرده است
- مأموران از تهیه خبر آتش‌سوزی مسجد جامع جلوگیری کردند
- تظاهرات پراکنده در چند شهر
- ۶۰۰ میلیون دلار کالا در بندرها مسدود شده است
- گزارش - نوید زندانیان سیاسی: صبح می‌دمد...؟
- سرمقاله - فرصتی برای ارزیابی اوضاع
- شمس آل‌احمد: پنجاه هزار نسخه از کتاب «روشنفکران» جلال آل‌احمد را قاچاقی فروخته‌اند
- ستون آشکار و پنهان - بازگشت ساعدی به ایران

شنبه ۲۹ مهر

صفحه اول

- عفو همه زندانیان سیاسی بررسی می‌شود
- شایعه ملاقات زاهدی با آیت‌الله خمینی تکذیب شد
- انتقال قدرت باید طبیعی صورت گیرد - شاهنشاه
- سلطنت موهبتی است الهی که از طرف ملت به پادشاه تفویض شده
- ۲ رئیس دانشگاه استعفا کردند
- انحلال مجلسین به خواستهای معلمان اضافه شد
- جبهه ملی تشکیل حکومت «وحدت ملی» را پذیرفت
- آیت‌الله شریعتمداری حادثه مسجد جامع را محکوم کرد
- نحوه اجرای قانون نظام صنفی به مردم صدمه زد - نخست وزیر

صفحات دیگر

- اعتصاب کارکنان پست ادامه دارد

- اقتصادی — بازار در انتظار پیامدهای ناهنجار افزایش دستمزدها
- گزارش — سرعت بی‌سابقه در آسفالت خیابانها
- سرمقاله — مبدا دوباره "هوایی" شویم
- ۳ هزار تن از جوانان فریدونکنار دست به تظاهرات زدند
- بازخواست نخست‌وزیر در مورد جمع‌آوری کتاب [پس از انتشار خبر آیندگان دربارهٔ ضبط کتاب «مادر» اثر ماکسیم گورکی در شهر درود]

۳۰ مهر

صفحهٔ اول

- دموکراسی باید در نظام دانشگاهی ریشه بگیرد
- ایجاد واحد خبری در نخست‌وزیری ضرورت ندارد — آزمون
- پشتیبانی جبههٔ ملی از خواستهای سیاسی معلمان
- مهندس بازرگان با آیت‌الله خمینی ملاقات می‌کند
- دیشب تهران بنزین نداشت
- بازماندگان ۳ آمریکایی [کشته‌شده در ریزش سقف سالن فرودگاه مهرآباد در آذر ۵۳] از ایران ۲۱ میلیارد ریال خسارت خواستند
- توافق غیرمجاز نمایندگان اعتصابیون [وزارت دادگستری] با وزیر دادگستری
- کارکنان اعتصابی وزارت بازرگانی اعتصاب غذا می‌کنند
- آتش‌سوزی بزرگ در کارخانهٔ الکتروموتور تبریز

صفحات دیگر

- در تظاهرات بوشهر شهربانی از نیروی دریایی کمک خواست
- نامه — «روزنامه‌نویس‌ها، مواظب باشید خوابتان نبرد»، پیام‌یک روزنامه‌خوان
- فرهنگ — «پای بر دوش غرب در تداوم رسالتی ناکام: نقد و نظری بر کتاب "بتهای ذهنی و خاطرهٔ ازلی" نوشتهٔ داریوش شایگان»، خداداد پورزمزم
- معلمان طی دیدار از آیندگان در بیانیهٔ خود گفتند:
- حکومت مانع تشکیل کلاسهاست نه معلم
- اتومبیل رئیس شهربانی همایونشهر را منفجر کردند

اول آبان

صفحهٔ اول

- مهندس بازرگان و اردشیر زاهدی به پاریس رفتند
- دیدارهای مهم سیاستمداران ایرانی در پاریس
- در تظاهرات همدان ۳ نفر کشته شدند
- تدارک پیشواز از زندانیان سیاسی
- اوضاع ایران نگران‌کننده است — خبرگزاری فرانسه
- کارشناسان وزارت علوم به احسان نراقی پاسخ می‌گویند
- وزارت علوم هرگز استقلال نداشت
- نخست‌وزیر در جلسهٔ خصوصی مجلس
- دانشجویان انرژی اتمی اتمام حجت کردند
- نظر وزیر خارجهٔ انگلستان دربارهٔ ایران

صفحات دیگر

- تظاهرات در چند شهر ادامه داشت
- دادستان آمل دستور بازداشت یک افسر و ۴ پاسبان را صادر کرد
- گزارش — سانسور کتاب هنوز وجود دارد
- سرمقاله — بهایی که هرکس باید برای آشتی ملی بپردازد
- بودجه تغذیه رایگان صرف بهبود فضای آموزشی می‌شود
- کارگران پالایشگاه آبادان اعتصاب را شکستند
- ۴ سریال تلویزیونی قطع شد
- پخش مجموعه‌های پربیننده «جستجو»، «کارگاه را کفورد»، «آگاهی» و «تعقیب تا جهنم» به علت نامعلومی قطع شد
- جزئیات حمله به مسجد کرمان فاش شد

۲ آبان

صفحه اول

- تلاش سیاسی در پاریس برای بازگرداندن آرامش به ایران
- مخالفان مذهبی و سیاسی حکومت متحد می‌شوند
- همه دانشجویان زندانی به کلاسها برمی‌گردند
- محمد درخشش آزاد شد
- به‌آذین بازداشت شد
- دانشگاهیان و دانشجویان دانشگاه بوعلی اعتصاب غذا کردند
- کانون وکلا تهیه لایحه دادگاههای ملی را نپذیرفت
- آیت‌الله خمینی و سنجابی دیدار می‌کنند
- تظاهرات گسترده دانشجویان در تهران
- فراکسیون وحدت ملی شورا بررسی کرده است
- پیشنهاد لغو کامل سانسور کتاب به دولت

صفحات دیگر

- برخورد خونین مردم و مأموران در خرم‌آباد
- گزارش — دولت از گردباد سؤالیهای نمایندگان سالم می‌جهد؟
- سرمقاله — صدای تیر^{۱۸} هرچه کمتر، بهتر
- ادامه تظاهرات در سراسر کشور
- عدم دخالت پلیس در مدارس، خواست فرهنگیان

۳ آبان

صفحه اول

- همدان یکپارچه آتش شد
- گرگان، قم و چند شهر دیگر صحنه برخوردهای خونین بود
- اسامی گروهی از زندانیان سیاسی در زندانهای ساواک

□ همبستگی دانش‌آموزان در تهران

نماز جمعه در دانشگاه [تهران]

□ هیات نظامی آمریکا وارد تهران شد

□ همسر امینی زمینهای تهران نو را به چه کسی فروخت؟

۵۰ سؤال تازه از دولت

□ از خشونت‌های ساواک در مجلس انتقاد شد

□ شوروی دخالت در اوضاع ایران را تکذیب کرد

□ این ملت بود که درهای زندان را به روی زندانیان سیاسی گشود

پیام قدیمی‌ترین زندانی سیاسی ایران به ملت

□ اعلام جرم علیه بانک بازرگانی

صفحات دیگر

□ درهای دانشگاه به روی دیگران بسته شد

□ کارکنان انرژی اتمی خواستار تجدید قرارداد نیروگاهها شدند

□ گزارش - داغ فاجعه سینما رکس آبادان هنوز تازه است

□ سرمقاله - کدام دستکشهای آهنین؟^{۱۹}

□ فرهنگ - یادی از محسن یلفانی: نویسنده‌ی "بند"ی حصارها

□ دیروز مجلس جهره واقعی خود را نشان داد

مجلس تعقیب نیک‌پی^{۲۰} را خواستار شد

هر وقت بوی نفت است امینی وارد میدان می‌شود - نماینده زنجان

پیشنهاد حذف تغذیه رایگان

۴ آبان (۲۰ صفحه)

صفحه اول

□ آیت‌الله خمینی سازش با مخالفان سیاسی حکومت را رد کردند

□ چهارم آبان، زادروز شاهنشاه [همراه با آخرین تک‌چهره متبسم شاه با پایپون]

□ استقبال باشکوه مردم از زندانیان سیاسی آزادشده

□ تظاهرات و تحصن چندهزار نفری در دانشگاه تهران

□ یک پلیس مخفی^{۲۱} در خرم‌آباد کشته شد

خبرگزاری فرانسه در تفسیری پیرامون اوضاع ایران:

□ هیچ‌کس نمی‌داند فردا چه خواهد شد

□ تفسیر خبرگزاری آسوشیتدپرس درباره اوضاع ایران:

در صورت وخامت بیشتر اوضاع، ارتش وارد عمل می‌شود

□ دولت نیازی به اعلام حکومت نظامی در همدان و گرگان نمی‌بیند

□ دیروز همدان چهره ماتم‌زده داشت

صفحات دیگر

□ برخورد شدید مردم و مأموران در قم

مردم قم با بمب‌دستی به مقابله با مأموران پرداختند

^{۱۹} نگاه کنید به یادداشت پس از ۷ آبان.

^{۲۰} غلامرضا نیک‌پی شهردار پیشین تهران سال ۵۸ تیرباران شد.

^{۲۱} عنوانی شیک برای مأموران ساواک، نخستین بار.

- مردم بوشهر خواستار تغییر استاندار شدند
- آمار پولهای خارج شده از ایران تهیه می شود
- آمار منتشر شده در جراید خارجی تأیید نشده است
- گزارش - باید باور دانشجویان را تقویت کرد
- سرمقاله - دو راه حل در برابر وضع موجود
- مادر آرام باش، فرزند تو هم آزاد می شود
- رهبر کنفدراسیون دانشجویان ایرانی آزاد شد

شنبه ۶ آبان

صفحه اول

- دکتر علی امینی در مصاحبه اختصاصی با آیندگان
- با راه حل نظامی فاتحه مملکت خوانده است
- ضارب فرماندار نظامی و رئیس شهربانی جهرم دستگیر شد
- چهارهزار زندانی قزل حصار اعتصاب غذا کردند
- استقلال مملکت اگر از دست برود قابل جبران نیست - شاهنشاه
- همبستگی و وسیع دانشگاهیان برای تحقق خواستهای ملی
- سیل جمعیت به خانه زندان سیاسی آزاد شده ادامه دارد
- در تظاهرات شهرستانها ۹ تن کشته و ۱۰۲ تن مجروح شدند
- تظاهرات در اطراف دانشگاه تهران
- سنجابی با پیشنهاد خاصی به پاریس نمی رود

صفحات دیگر

- ادامه تظاهرات و ناآرامی در شهرها
- بیشتر مؤسسات دولتی زنجان در آتش سوخت
- اقتصادی - بازار در انتظار رکود درازمدت
- گزارش - انحصار دانه های روغنی: استثمار کشاورزان به نفع سرمایه داران
- سرمقاله - نشانه های خطرناک
- چهارهزار زندانی قزل حصار اعتصاب غذا کردند

۷ آبان

صفحه اول

- تظاهرات گسترده و تشنج شدید در تهران
- مأموران با پرتاب گاز اشک آور و باتوم با تظاهرکنندگان مقابله کردند
- بنی احمد از اعمال نفوذهای غیرقانونی پرده برداشت
- حضرت آیت الله شریعتمداری:
- با آیت الله خمینی هدف مشترک داریم
- دکتر سنجابی در بین الملل سوسیالیست شرکت نمی کند
- تحسن و تظاهرات یکپارچه در تهران
- بنی احمد ۲۲ درباره حمله احتمالی امروز هشدار داد

گروهی چوب‌به‌دست^{۲۳} دیشب وارد تهران شده‌اند

□ متن تلگرام نمایندگان منتخب جامعهٔ بازرگانان و بنکداران قماش به نخست وزیر، جعفر شریف امامی، در هشدار علیه «انحصارات و فتودالیسم صنعتی» در واردات منسوجات

صفحات دیگر

- سخنرانی منوچهر هزارخانی:
- دموکراسی تحمل‌گوناگونی اندیشه‌هاست
- انصراف از ساختن ۴ نیروگاه اتمی به آلمان اعلام شد
- سرمقاله - تفاهم و آشتی ملی
- کارکنان دانشگاه آذربادگان دوباره اعتصاب می‌کنند
- کارکنان بانک ملی دوباره دست به اعتصاب زدند
- بسیاری از شهرها هنوز ناآرام است
- رادیو-تلویزیون راه خود را از رسانه‌های دیگر جدا کرده؟
- اخبار رادیو-تلویزیون از کشورهای دیگر بیشتر می‌گوید تا ایران
- تبریز برای استقبال از صفر قهرمانیان^{۲۴} آماده می‌شود

کله ریزش دوم

در صفحهٔ آخر شمارهٔ ۷ آبان ۵۷ این «توضیح و پوزش» درج شد: «به علت اشکالی که از حیث فنی در چاپ روزنامه پیش آمد، امروز روزنامه فقط در ۱۲ صفحه به دست خوانندگان می‌رسد. از این بابت از خوانندگان عزیز پوزش می‌خواهیم.»

جای شماره‌های ۸ و ۹ و ۱۰ آبان هم (مانند پنجشنبه ۲۰ و شنبه ۲۲ مهر، و فاصلهٔ ۱۵ آبان تا ۱۷ دی) در دورهٔ آیندگان خالی است زیرا چاپ نشد. در صفحهٔ اول شمارهٔ ۱۱ آبان یک یادداشت و یک خبر دیده می‌شد. سرآغاز یادداشت صفحهٔ اول، با عنوان «تا کجا، تا چند؟»، می‌گفت:

روزنامه‌ای که هم اکنون پیش رو داریم آیا بی‌سانسور چاپ شده است؟ سانسور داخلی آیا نابود شده است؟ این مسائل را نمی‌توان به طور تنویریک حل کرد و پاسخ یافت. شکلی که آیندگان به حرکت خود ادامه خواهد داد در عمل تعیین می‌کند که شعارها تا چه حد به واقعیت می‌توانند نزدیک شوند.

و خبر این بود: «آیندگان از امروز بی‌سردبیر منتشر می‌شود»، «شورای نویسندگان تمام اختیارات را به دست گرفت.» متن کامل آن:

در پی سه روز اعتصاب اعضای تحریری آیندگان و پیوستن کارگران چاپخانه و کارکنان اداری به این اعتصاب، با تصمیم هیات مدیرهٔ سندیکای نویسندگان و خبرنگاران مطبوعات، اعتصاب‌کنندگان به سرکار خود برگشتند و از امروز آیندگان برای نخستین بار بی‌سردبیر و با مسئولیت شورای منتخب همهٔ اعضای تحریری روزنامه منتشر می‌شود.

هوشنگ وزیری سردبیر آیندگان در پی این اعتصاب موضوع را به سندیکای نویسندگان و خبرنگاران مطبوعات کشاند و در پی اعلام رأی هیات مدیرهٔ سندیکا از آیندگان رفت.

^{۲۳} در اصل: چوب‌دست. ماه بعد به جماعت ارتقا یافت و تا پایان کار مطبوعات آزاد در سال ۶۰ همین ماند.

^{۲۴} سال ۱۳۲۷ به جرم راهزنی، سرقت مسلحانه و کشتن سرهنگ ژاندارمری حبس ابد گرفت. پس از آزادی در سال ۵۷ به پارتیزان و مبارز راه آزادی ارتقا یافت.

در روزهای پیش از آن، تنش در تحریریه روزنامه بالا می‌گرفت. اختلاف نظر را سرمقاله شماره ۳ آبان (احتمالاً نوشته سردبیر) به برخورد کشاند. آن مطلب با عنوان «کدام دستکشیهای آهنین؟» توصیه می‌کرد: «دولت گهگاه باید دستکش آهنین به دست کند؛ نه فقط این دولت که همه دولت‌ها بدان نیاز پیدا می‌کنند... دولت موظف است برای آنکه اقتدار خود را باورپذیر کند، حضور دستهای نیرومندش را در زندگی همگانی نشان دهد.»

با اعتراض بخشی از تحریریه به توصیه پوشیدن دستکش آهنین، معترضان که شمار آنها به ۳۹ تن می‌رسید دست از کار کشیدند و سردبیر روزنامه، که مدیر عامل شرکت ناشر هم بود، اعتصابیون را از کار برکنار کرد و اختلاف به سندیکای نویسندگان و خبرنگاران مطبوعات ارجاع شد. سندیکا به سود معترضان رأی داد و یازده تن از اعضای تحریریه، شامل سردبیر، روزنامه را ترک کردند.

پیروزی در دومین حرکت ضد سانسور از استقبال مطبوعات، دانشگاهیان و فعالان سیاسی سراسر کشور، همکاران رادیوتلوویزیون، کانون نویسندگان، اعضای تحریریه‌های کیهان و اطلاعات و سندیکاهای کارگران چاپخانه‌های آن دو روزنامه برخوردار شد. از روحانیون، تنها شیخ مصطفی رهنما بانی جمعیت مسلم آزاد پیام تبریک فرستاد. در آن زمان، داریوش همایون که در کابینه جمشید آموزگار (مرداد ۵۶ - مرداد ۵۷) سمت وزارت اطلاعات و جهانگردی (ارشاد بعدی) را بر عهده داشت، همراه جمعی از مقامهای دولت سابق در پادگان جمشیدیه بازداشت بود. سال ۵۶ سهام شرکت یادگاران را، با توجه به قانون ممنوعیت انتشار نشریه از سوی دارندگان مقام، واگذار کرده بود و مهر ۵۷ اعضای تحریریه با بازگشت او به روزنامه مخالفت کردند.^{۲۵}

سرمقاله اختلاف‌انگیز دو تصور خطا و یک نتیجه غافلگیرکننده داشت. دستکشی آهنی که دولت از نیمه دوم شهریور به دست کرده بود چنان برای رژیم سنگین بود که به جای ترساندن مخالفان، مانع از تکان خوردن خود آن می‌شد. تانک‌هایی که گاه در خیابان آفتابی می‌شدند یا در گوشه‌ای مستقر بودند نه پارس می‌کردند و نه می‌توانستند گاز بگیرند چون برای صحرا ساخته شده‌اند، و نوجوان‌ها با حالتی خودمانی به آنها نزدیک و نزدیک‌تر می‌شدند. دوم، وقتی هیبت تانک چیفتن کسی را ترساند، دستکش آهنی پوشیدن جعفر شریف‌امامی، آخوندزاده رئیس بنیاد پهلوی و کازینوهای آن، فقط اسباب خنده بود. ماه بعد نطقهای غلامرضا از هاری سپهسالار و رئیس دولت هم موضوع مضحکه شد.

نتیجه غافلگیرکننده و مهمتر این بود که با فرارسیدن عصری جدید، ناگهان انگار همه چیز فرو می‌ریخت. هوشنگ وزیری - درس خوانده آلمان، علاقه‌مند به لئون تروتسکی و مترجم کتابی از او - شخصیت دوست‌داشتنی متین آرامی بود که معمولاً بیشتر خواهش می‌کرد تا دستور بدهد. روزنامه لوموند در مهرماه به نقل از شاه نوشت: «کناره‌گیری نمی‌کنم» - یعنی فاتحه. وقتی شاه چمدان می‌بست، مشکل می‌شد روی اقتدار همیشگی و سلسله‌مراتب حساب کرد. وزیری حتی اگر ته دل چنین هوسی داشت، نمی‌توانست یک صبح بلند شود و علیه وضع موجود قیام کند. برای چنین کاری آدم باید کم‌سن‌تر و عاری از موقعیتی باشد در گرو بقای نظام. وزیری، سرنشین محترم کشتی به گل‌نشسته، محکوم بود همراه سکانداران غرق شود.^{۲۶} شخصیت‌های فرهنگی محترم دیگری هم با احترام بدرقه نشدند. از جمله، وقتی مأموران حکومت نظامی می‌خواستند وارد دبیرستان البرز شوند تا گروهی از دانشجویان پلی‌تکنیک را که همراه با دانش‌آموزان تظاهرات می‌کردند سرکوبی کنند، محمدعلی مجتهدی رئیس

^{۲۵} نگاه کنید به «ما و روزگارمان»، مرور بر کتاب مصاحبه با داریوش همایون، در سایت نگارنده.

^{۲۶} وزیری مدتی بعد ایران را ترک کرد. شهریور ۸۲ در هفتاد و سه سالگی در پاریس درگذشت.

دبیرستان، اجازه یورش نداد و سپس استعفا کرد. سالها پیش از آن، مجتهدی که دانشگاه صنعتی را پایه گذاشت و شماری از بهترین شاگردان پیشینش را از کشورهای خارجی به هیئت علمی آنها آورد، وقتی خواست آن مؤسسات را با روحیه دبیرستان اداره کند عذرش را خواستند. معلم کهنه کار مشکل می‌توانست با طرز رفتار جوانان دهه ۱۹۶۰ کنار بیاید. زمانه شتاب می‌گرفت و هرکس نمی‌توانست همگام شود جا می‌ماند.

۱۱ آبان

صفحه اول

- آیت‌الله‌العظمی سید کاظم شریعتمداری:
- ممکن است به مردم بگوییم جهاد کنند
- امینی با شاهنشاه ملاقات کرد
- زندانیان قصر هنوز شکنجه می‌شوند — متین دفتری
- ۲۵۰ هزار نفر به دیدار آیت‌الله طالقانی رفتند
- به سبب ادامه اعتصاب کارگران نفت
- ایران از انجام تعهدات کنسرسیوم عاجز ماند
- مصرف داخلی نفت تأمین است
- وکلای غیرنظامی به دادرسی ارتش راه یافتند
- یادداشت تحریری — «تا کجا، تا چند؟»

صفحات دیگر

- امینی با شاه ملاقات کرد
 - اعتصاب آیندگان از آغاز تا پایان
 - ... آری به اتفاق جهان می‌توان گرفت
- دیدار خوانندگان از دفتر روزنامه در حمایت از اعتصاب داخلی تحریریه آن

شنبه ۱۳ آبان

صفحه اول

- نظر دکتر امینی درباره لغو برخی قوانین و مجازات سریع خاطیان
- پیش از آنکه انقلاب واقعی شود باید اقداماتی بکنیم
- هشدار آیت‌الله خمینی درباره جنگ داخلی
- تظاهرات و راهپیمایی صدها هزار نفری در شهرها
- ارتش انتقال زائران حج را به عهده گرفت
- گروهی از خانواده‌های آمریکائی ایران را ترک کردند
- خروج کارشناسان آمریکائی از ایران
- تأکید دوباره واشنگتن بر حمایت از شاهنشاه
- جنگنده نیروی هوایی سرنگون شد
- آزمون^{۲۷} علیه نماینده مجلس اعلام جرم کرد
- تحصن و روزه سیاسی دانشگاهیان پایان یافت

^{۲۷} منوچهر آزمون وزیر کار و امور اجتماعی. فروردین ۵۸ تیرباران شد.

صفحات دیگر

- در تظاهرات بابل دو نفر کشته شدند
- سلب مصونیت از یاسینی تصویب شد^{۲۸}
- علیه سالار جاف نمایندهٔ پایه اعلام جرم شد
- مجلس هفتهٔ گذشته در موضع واقعی خود بود
- در "هفتهٔ همبستگی ملی" چه گذشت؟ تریون آزاد، فروش بی سابقه، برنامه‌های جنبی
- «تحلیلی از اعتصاب آیندگان»، روزنامهٔ پیغام امروز
- عکس میرزا کوچک خان در تظاهرات شهرهای گیلان ظاهر شد

۱۴ آبان

صفحهٔ اول

- تجاوز مأموران حکومت نظامی به حریم دانشگاه
- برخورد خونین دانشگاه تهران
- جبههٔ ملی در حکومت امینی شرکت نمی‌کند
- آیت‌الله‌العظمی خمینی: تماس امینی با رژیم یک خیانت بزرگ است
- امینی: خونریزی بس است!
- تغذیهٔ رایگان [مدارس] در شهرها متوقف شد
- سالار جاف در مجلس بازداشت شد
- نگرانی انتقال قدرت به ارتش افزایش یافت — آسوشیندپرس
- اسامی ۳۰۰ زندانی سیاسی که هنوز آزاد نشده‌اند
- خواست مهم و اساسی کارکنان اعتصابی صنایع نفت
- سازمانهای وابسته به نفت را باید ایرانیان اداره کنند
- آگهی انتشار روزنامه‌های «مهر ایران» و «فرمان»

صفحات دیگر

- دهها هزار دانشگاهی و فرهنگی در دادگستریهای شهرستانها متحصن شدند
- به خواست کارکنان اعتصابی وزارت دارائی
- بازاریان از پرداخت مالیات منع شدند
- پس از سی ماه جلوگیری وقت ایران به اندازهٔ یک ساعت و نیم
- ساعتها نیم ساعت عقب کشیده می‌شود
- گزارش — میهمانها صاحبخانه شده‌اند: اکنون بیرون‌راندن بیگانگان چپاولگر شعار همهٔ گروههای سیاسی شده است
- اقتصادی — یک معادلهٔ رسواکننده: ارتباط ریال با دلار آمریکا^{۲۹}
- فرهنگ — گفتگو با عزت‌الله انتظامی

^{۲۸} منصور یاسینی، نمایندهٔ خبرساز مجلس و صاحب صنایع شیشه.

^{۲۹} در نامهٔ وارده‌ای با امضای «رازی» که به شکل مقاله درج شده نویسنده می‌گوید «دفاع از دلار بر عهدهٔ آمریکا پرستان و آمریکا دوستان است نه میهن پرستان.» در میان اشاره‌های متعدد و پراکنده به تحولات سیاسی و اقتصادی قرن بیستم، این نکته با صراحت گفته نشده اما از بین سطور پیداست: دلار در ایران گران است. در آن زمان تصور رایجی بود که نرخ برابری دلار آمریکا باید نصف مقدار کنونی باشد اما دستهایی نمی‌گذارند پائین بیاید، و سود حاصل از «گرانی» دلار به جیب اقتصاد آمریکا می‌رود. حتی امروز ارتباط نرخ ارزها نادیده می‌ماند و بسیاری از مردم ایران تردید ندارند نرخ دلار در بازار ایران به خواست و با اعمال نفوذ آمریکا بالا می‌رود که چاپ‌کننده، صادرکننده و فروشندهٔ آن است.

- برخورد خونین دانشگاه تهران
- نیم‌نگاه - «سالار جاف، ابوقدره جدید»، جهانبخش نورائی
- بنزین لیتری ۳۰ ریال! ۳۰

۱۵ آبان

صفحه اول

- پایتخت دیروز از کنترل خارج شد
- آیت‌الله خمینی و جبهه ملی علیه رژیم متحد شدند
- آیت‌الله طالقانی: مردم بهتر است امروز در خانه‌ها بمانند
- مدارس و دانشگاه‌ها یک هفته تعطیل شد
- اعتراض همگانی به حوادث دانشگاه
- آیت‌الله‌العظمی شریعتمداری: جامعه روحانیت نامزدی برای نخست‌وزیری ندارد
- منع عبور و مرور ۹ بعدازظهر تا ۵ بامداد
- حکومت نظامی شدت عمل نشان می‌دهد
- با اعتصاب شرکت واحد رفت و آمد مردم مختل شد
- کمبود بنزین چهره تهران را عوض کرد

یورش

این در واقع آخرین شماره آیندگان در نظام شاهنشاهی به معنی وضع موجود پیشین بود. سحرگاه پانزدهم آبان، مأموران حکومت نظامی به چاپخانه آیندگان ریختند، نسخه‌های

۳۰ پیش از شروع جنگ با عراق هر لیتر بنزین ۸ ریال و بنزین سوپر لیتری ۱۰ ریال بود.

چاپ‌شده شماره آن روز را با خود بردند و چند تن از اعضای تحریریه را بازداشت کردند. شصت و دو روز تعطیل مطبوعات در پی آمد و تا ۱۷ دی ادامه یافت. تصویر صفحه اول شماره ۱۵ آبان در صفحه اول شماره ۱۷ دی از معدود نسخه‌هایی گرفته شده است که در گوشه کنار چاپخانه از چشم نظامیان دور ماند.

گرچه واژه سرباز در متون نظامی معنای عام دارد، در نقل اخبار آن دوره باید توجه داشت مأموران حکومت نظامی غالباً درجه‌دارانی بودند با اوئیفرم بدون اسم و علامت. نه تنها راننده تانک به طور سازمانی گروه‌بان، و فرمانده آن استوار یکم به بالاست، در آن شرایط التهاب و بی‌اطمینانی، قراردادن تفنگ و فشنگ در اختیار سربازان و فرستادن آنها به خیابان برای تیراندازی به تظاهرکنندگان مخاطراتی به همراه داشت که کمترین آنها فرار با اسلحه بود. "به گفته شاهدان عینی، حدود پانصد تن از سربازان وظیفه از پادگان مشهد فرار کرده‌اند" -- روزشمار ۱۴ آذر. (● ۱۱ بهمن). "سیصد سرباز از پادگان نیروی هوایی و ۱۵۰ سرباز از پادگان جی تهران گریختند" -- روزشمار ۲۰ آذر (● ۱۲ بهمن).

و باز در همان روز: "در پادگان لویزان (گارد شاهنشاهی) یک سروان، یک ستوان، دو گروه‌بان و سه سرباز گارد با حمله به ناهارخوری پادگان ۲۷ تن از افسران بلندپایه از جمله سرتیپ صدری، سرهنگ نجم‌آبادی، سرهنگ عسکری، سرهنگ بیرجندی، سرهنگ صناعی‌فرد، سرهنگ مرجانی، سرگرد میرهادی و همچنین ۴۱ درجه‌دار و چهار سرباز را کشتند و حدود ۲۱ تن از آنها را زخمی کردند" -- روزشمار ۱۹ آذر (● ۱۲ بهمن). نوزده آذر همان روزی است که شاه با هلیکوپتر به تماشای راهپیمایی عظیم مردم تهران رفت و پس از بازگشتش به کاخ از نوارهای شش‌مکالمات تلفنی علی‌امینی پیداست شاه می‌داند قافیه را از هر نظر باخته است و جای ماندن نیست. شورش خونین در لشکری نخبه که سی سال برای حفاظت از خویش و خاندان سلطنت با دقت روی آن کار کرده بود، درست همزمان با تظاهرات زنان و مردان مرفه و خوشپوش تهران علیه او، می‌تواند سبب بی‌تابی شدیدش برای هرچه زودتر رفتن شده باشد.

در آیندگان عکس نخست وزیر، جعفر شریف‌امامی، به ندرت چاپ می‌شد. در شماره سوم مهر ترجمه مصاحبه او با روزنامه‌ای آلمانی دیده می‌شود، اما از عکس خبری نیست. گذشته از عکسهای جمعی گاه تیره و تاری که ممکن است نخست وزیر هم در آنها باشد، تنها عکس تقریباً تک‌نفره رئیس کابینه محلل در صفحه ۳ (۱۱ مهر) او را نشان می‌دهد که دفتر یادبود درگذشت پاپ ژان پل اول در سفارت واتیکان در تهران را امضا می‌کند. یک مقام سفارت هم در عکس دیده می‌شود.

از تصمیمهای شرمگینانه دولت کمرنگ شریف‌امامی، پیش از آنکه کاملاً محو شود، نیم ساعت عقب‌کشیدن وقت رسمی کشور بود تا ساعت که سی ماه پیش از آن یک ساعت و نیم جلو برده شده بود "به تدریج به وضع قبل باز گردد." قطع برق سرشب و مدرسه رفتن خردسالان در تاریکی سحرگاه زمستان از مشقاتی بود که موضوع را در چشم مردم این گونه جلوه می‌داد که شاه و هیئت حاکمه خوش می‌گذرانند اما با مملکت مثل سربازخانه رفتار می‌کنند. کار از ساعت گذشته بود. اگر رژیم می‌توانست تقویم را عقب بکشد و به سی ماه پیش از آن برگرداند شاید، فقط شاید، قدری کمک می‌کرد.

از شریف‌امامی دو جمله قصار تا مدتها تکرار می‌شد: "من شریف‌امامی بیست روز پیش نیستم"، اشاره به تصدی‌اش بر بنیاد پهلوی که تا بیست روز پیش کازینو هم داشت، و اینکه حالا دستور می‌داد در رادیو اذان مغرب هم بگویند. دیگری: "حتی برای زلزله هم دولت را مقصر می‌شناسند."